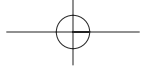

Annelie älskar sitt liv på resande fot

Jag surrade fast mig i masten och fick se något otroligt!

När jag blir stor vill jag se stora valar, drömde Annelie som barn. Nu jobbar hon med att visa andra människor vilda djur i naturen. Hon vågade släppa taget om tryggheten och fick något mer värt än pengar.

AV MARIANNE LESSLIE
FOTO: BERTEL FERM

Expeditionen hamnar i ett rejält oväder utanför Island. Vågorna tornar upp sig som berg runt båten, vinden tjuiter i stagen och Annelie Utter är tvungen att surra fast sig i masten. Då får hon se en syn hon aldrig kommer att glömma. Blåvalar! Hon räknar till fem stycken stora vackra blåvalar som kretsar kring båten.

– Det är en orsak till att jag älskar det jag gör, säger hon.

– Är du aldrig rädd? frågar jag.

– Nej, det är jag inte.

Vi sitter i Annelie Uppers bostad i Tjuvskil, åtta kilometer från Marstrand. Ute lyser solen från en klarblå himmel. Det knäpper i vedspisen som sprider en härlig doft av brinnande vedklabbar i köket. Vid 43 års ålder har hon fått en fast punkt i Sverige. Hur fast det nu kan bli när man som Annelie leder ett tiotal naturresor om året.

Kassim Khamis, Annelies partner som är 34 år och fiskare från Zanzibar, serverar oss Chai Maziwa – te med kardemumma, ingefära, citronskal, kanel och mjölk.

Förra året köpte Annelie det här huset och på sommarhalvåret hyr de ut rum och driver Café Zanzibar i den renoverade ladan tvärs över gården. Kassim är bra på att laga mat från sitt hemland och gjorde stor succé i fjol med tiorätters-middagar.

För ett par dagar sedan kom de tillbaka från Uganda. Annelie, som är naturfotograf, visar oss underbara bilder av bergsgorillor. Hon vill se om det går att ordna resor dit igen. Det har varit oroligheter i landet. Nu verkade det lugnt.

Men på en av turerna i nationalparken höll det för ovanlighetens skull på att gå illa.

Annelie, Kassim och deras chaufför hade sett hur en lejonflock dödade en buffel. De hoppade in i jeepen och skulle ge sig i väg. Men chauffören körde fast i leran. De tvingades gå tillbaka till campen i skymningen – den tid på dygnet då djuren är som mest aktiva. Bakom buskarna hörde de lejonmorra och de visste att det

även fanns aggressiva bufflar och elefanter i närheten.

– Vi klarade oss utan missöden, säger Annelie. Vi hade tur och kom fram oskadda men leriga.

Sa upp sig

Början till allt resandet var för femton år sedan då hon blev medbjuden till Lofoten av biologen och vännen Anna Bisther, som forskade på späckhuggare. Annelie arbetade en säsong som assistent åt forskarna. Lagade gröt, spelade in späckhuggarnas läten på band, fotograferade, klassificerade och insöp all kunskap hon kunde. Den hösten föll allt på plats. Det stora intresset för djur som hon alltid hade haft fick ny näring. Hennes far är fiskare på västkusten och som liten flicka följde hon ofta med honom ut på havet för att se säl och tumlare.

– Jag tänkte att när jag blir stor vill jag se de stora valarna.

När säsongen var över blev Annelie tillfrågad om hon ville komma tillbaka året efter till Lofoten, för att leda späckhuggarsafaris för turister.

Annelie för honom till jobbet som projektansvarig för utvecklingsstörda barn och vuxna. Sedan tog hon ledigt varje höst under ett par år för att åka till Lofoten och späckhuggarna. Det är på hösten sillen går in i fjordarna och de stora valarna på fem–sex ton följer med in. Turister i hundratal guppar omkring på båtar bland valarna.

– Det var för jippobetonat för mig, säger Annelie. Små båtar och alldeles för många människor. Jag ville något annat. Visa en mer hanterlig grupp vad naturen bjuder också för övrigt, havsörnarna till exempel och det goda fisket.

Ur denna insikt vaknade tanken på att själv arrangera resor. 1995 gjorde hon slag i saken och sa upp sig.

– I efterhand kan jag säga att det var tur att jag inte visste hur mycket arbete jag skulle behöva lägga ner.

De första tre åren hade hon bara ledigt på julafton. Från tidig morgon till sen kväll

Annelie planerar nya resor med partnern Kassim.

planerade hon resorna. Annelie åkte själv till nya platser och rekognoscerade och tog kontakt med lokala guider. Och så reste hon förstas med grupperna. Först senare fick hon veta att det hon sysslar med kallas för ekoturism. Resor i samklang med djur och natur.

Djungeltelegrafan

I dag arrangerar hon resor med en gammal fin 122-årig segel-skuta till späckhuggarna i Lofoten, till isbjörnarna vid Svalbard och blåvalarna utanför Island. I december och januari går färden till Östafrika, Tanganyika och Tanzania. Och Kenya, där hon och Kassim vandrar med resenärer bland lejon, bufflar och elefanter ledsagade av de stolta masaierna. Någon grupp åker på safari i Serengeti kombinerat med bad på Kassims ö Zanzibar utanför Tanzania.

Annelie träffade Kassim för sex år sedan under en resa på Zanzibar. Hon och hennes grupp gjorde en tur runt ön, som inte är större än Gotland. Annelie satt längst fram i lokalbussen som Kassim körde.

– Jag körde fort, säger Kassim och ler. ”Poli, poli”, sade någon bakom mig på swahili. Kör saktare. Jag vände mig om för att se efter vem det var.

Annelie återvände till Zanzibar med olika grupper flera gånger om året. Varje gång hon landade på flygfältet gick djungeltelegrafan: ”Nu är hon tillbaka.” Sedan dröjde det inte länge förrän Kassim dök upp.

– Jag började känna igen honom, säger Annelie. Men där är ju han igen, tänkte jag.

Kassim hade nog tänkt sig att Annelie skulle stanna i Zanzibar, men det ville inte Annelie.

– Zanzibar är inget ställe jag vill bo på, viskar Annelie när Kassim är utanför och mekar med bilen. Det finns inget som

fungerar där och som västerlänning blir du vansinnig.

Efter sedvanligt krångel med pass och inresetillstånd landade de i Sverige den 5 mars 2001.

Snö, sol och sju minus. Kassim som aldrig hade varit utanför Zanzibar hade på sig en tunn afrikansk skjorta och sandaler. Överallt såg han snö och is. Han var tvungen att böja sig ner och känna med händerna.

– Mycket pengar, sa han till Annelie och pekade på isen. I Zanzibars varma klimat är is en dyr bristvara.

Till tigrarna

De var senare på Skansen och såg ett snickeri från början av 1900-talet. Kassim kände igen sig direkt.

– Det som är en del av hans liv på Zanzibar har vi på museum. Kassim har också gjort en tidsresa.

Kassim ler åt minnena. Det var mycket nytt i början. Men nu har han varit i Sverige i tre år och lärt sig en hel del om Sverige och svenskarna.

– Det har varit spännande att följa Kassims möte med en annan kultur, säger Annelie. Men helt lätt har det inte varit. Jag har fått vara lärare, morsa och partner.

Om ett par dagar ska Annelie åka med en grupp resenärer till Indien och tigrarna. Hon kommer att fortsätta med det hon gör nu. Det är ett bra sätt att leva för henne. Men hon tjänar inte stora pengar på resorna.

– Jag hade inte kommit in på det här om jag inte hade rest till späckhuggarna för mat och logi, utan lön. Det finns det som är viktigare än pengar.

Till andra som går och funderar på om de ska våga ta itu med sina drömmar säger Annelie uppmanande:

– Var inte rädda för att släppa taget. □

